

Memòria de les activitats de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics durant l'any 2002

Donarem compte de les activitats desenvolupades per la nostra societat durant aquest any.

PRESENTACIÓ DE PUBLICACIONS

El dia 28 de maig es presentà el volum de l'*Acta Numismàtica*, que arriba ara al volum 31, corresponent a l'any 2001. Conté les habituals seccions fixes de: revisions bibliogràfiques, troballes monetàries, memòria de les activitats de la SCEN durant l'any 2000 i catorze articles d'investigació.

El dia 5 de novembre es presentà el llibre de L. Villaronga, *Les dracmes empòritanes de principi del segle II aC* dintre de la col·lecció «Complements d'Acta Numismàtica». La presentació fou a càrrec del senyor Josep Guitart, membre de l'IEC.

CONFERÈNCIES, CONGRESSOS I CURSOS

El dia 30 de gener l'Ateneu Barcelonès organitzà amb la col·laboració de la SCEN la conferència «Saludem l'euro amb una mirada al passat: la moneda catalana de la Guerra dels Segadors (1640-1652)». Els dies 10-11 d'abril es celebrà a la Universitat de Lleida el congrés de la publicació *Recerques* que enguany tenia com a tema d'estudi les diferents problemàtiques de les postguerres. La SCEN fou convidada a participar-hi i M. Crusafont hi féu una aportació sobre «El problema monetari després de la Guerra dels Segadors».

El dia 17 de maig la SCEN col·laborà amb els Amics dels Museus d'Osona —tot coincidint amb la vigília de la inauguració del remodelat Museu Episcopal,

i la celebració del Dia Internacional dels Museus— en la presentació de la peça de l'any. En aquesta ocasió, era l'extraordinari diner episcopal de Vic del segle XI, anomenat «dels bous», una de les monedes més emblemàtiques de tota la numismàtica catalana i una de les més belles mostres de l'art romànic monetari europeu. Amb aquesta avinentesa M. Crusafont fou convidat a presentar la peça i a fer una conferència sobre les diferents emissions monetàries fetes a Osona al llarg de la història. Coordinà aquesta col·laboració el senyor J. Riera i Masgrau, membre de la SCEN i de l'esmentada entitat vigatana, el qual preparà també una exposició amb diferents monedes emeses a Vic.

El dia 18 de maig la SCEN col·laborà amb Òmnium Cultural, delegació de Sabadell, en l'organització d'una conferència sobre la pesseta i l'origen català del seu nom que fou impartida per A. M. Balaguer.

A l'estiu del 2002, tancada ja la memòria del curs 2001-2002, tingué lloc la conferència «La pesseta, una moneda amb nom català» celebrada al Centre d'Estudis Cambrilencs i a càrrec de M. Crusafont.

A l'octubre es celebrà a Saragossa el XI Congreso Nacional de Numismática amb la participació d'aportacions de diferents membres de la nostra entitat.

També hi hagué una col·laboració de la SCEN al volum d'estudis d'homenatge a Miquel Batllori, amb una aportació de M. Crusafont sobre la «Política monetària de Jaume III de Mallorca».

ATENCIÓ A CONSULTES

Dintre de l'any 2002 les consultes ateses foren les següents:

Es documentà un pesal monetari trobat a Perpinyà que ens comunicava el senyor Lentillon de la Catalunya Nord.

S'autoritza la publicació, en l'opuscle que edita la Confraria de Sant Magí de Tarragona, de la segona part de l'estudi de les medalles de Sant Magí de la Brufaganya, editat originàriament a l'*Acta Numismàtica*.

Diferents consultes bibliogràfiques y també de documentació de monedes de diverses èpoques que ens ha adreçat la firma Aureo, de Barcelona.

També s'han facilitat informacions bibliogràfiques sobre les monedes de proclamació de Cervera al senyor Font, de Terrassa.

S'ha fet l'estudi i la identificació d'una contramarca inèdita amb un escut mercedari damunt d'un ral de 4 de Potosí a petició d'un estudiós americà.

S'han realitzat diversos aclariments entorn d'un article sobre els sous de la seca de Catalunya, publicat a finals del segle XIX al butlletí de la *Societat Arqueològica Lul·liana* de Mallorca. Diferents aspectes de la moneda mallorquina medieval han estat informats als senyors B. Aguiló de Mallorca i també a l'A. Ramos de Maó sobre unes varietats de diners de Menorca d'Alfons el Magnànim.

S'atengué igualment la consulta sobre un òbol de Joan II trobat a les excavacions arqueològiques efectuades a les esglésies visigòtiques de Terrassa i que ens adreça el senyor R. Comas.

Sense ànim de ser exhaustius, esmentaren algunes de les peces identificades i estudiades que ens han fet arribar diferents socis de la nostra entitat: un denari de Lleida, una dracma falsa d'Empúries, un diner de Lleida de l'edat moderna, un diner de Barcelona de Ferran I, un diner valencià de l'època dels Àustries, pesals amb marques locals, entre moltes d'altres consultes numismàtiques i bibliogràfiques.

Remarcar també les freqüents consultes rebudes del Departament de Monedes del Fitzwilliam Museum de Cambridge sobre monedes medievals de la península Ibèrica que hem atès puntualment.

COL·LABORACIÓ AMB ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

La desaparició de la pesseta com a unitat monetària de l'Estat espanyol, substituïda per l'euro, ha generat una notable demanadissa d'informació gràfica, documental y expositiva sobre aquesta temàtica per part dels mitjans periodístics. Així es gravaren una sèrie de petits missatges televisius entorn del comiat de la pesseta i l'entrada de l'euro. Foren emesos amb especial freqüència en els darrers mesos del 2001 i els primers del 2002 a Televisió de Catalunya (TV3). Per altra banda, el 26 de febrer, la televisió de Barcelona (BTV) demanà la col·laboració de la SCEN per realitzar un informatiu sobre la història de la pesseta que fou televisat en el darrer dia de curs legal d'aquesta unitat monetària. Les emissores de ràdio: Ona Catalana, Com Ràdio, Catalunya Ràdio i d'altres demanaren l'assessorament i la participació de la SCEN en programes sobre la pesseta i l'euro, que es radiaren també en aquelles dates.

L'edició del llibre *Història de la moneda de la Guerra dels Segadors* ha tingut força ressò en els mitjans de difusió, cosa que dissortadament no sol ésser massa freqüent quan es tracta d'obres d'investigació. En aquest cas, cal dir, però, que han aparegut ressenyes del llibre al diari *Avui* (31 de gener del 2002), al setmanari *El Temps* (12-18 de març del 2002) i al *Diari de Sabadell*, entre d'altres. També hem de fer esment de la participació del president de la SCEN, M. Crusafont, com a convidat al programa de debat *Postres de Música* que emet Catalunya Ràdio i que és dirigit per l'historiador J. M. Soler i Sabater. El programa es radià el mes de gener i els temes monetaris que es tractaren varen girar entorn de història de la pesseta, tot i que es parla també força àmpliament del llibre *Història de la Moneda de la Guerra dels Segadors*, que la SCEN acabava d'editar.

PREMIS I GUARDONS

El 19 de desembre les entitats numismàtiques catalanes reteren un acte d'homenatge a M. Crusafont i Sabater, en merescut reconeixement per les seves nombroses obres, les quals han posat a l'abast de numismàtics, historiadors i economistes els utilíssims resultats de les seves recerques. Amb aquesta avinentesa el Cercle Filatèlic i Numismàtic de Barcelona li dedicà una medalla dintre de la sèrie «Numismàtics Il·lustres» que edita aquesta entitat i en la qual hi figuren noms tan destacats com: J. Botet i Sisó, Marcel Hoc, Gómez Moreno o L. Villaronga. La medalla porta a l'anvers el bust de M. Crusafont i al revers diverses monedes damunt d'un llibre i una mà que sosté una lupa, una al·legoria a la tasca de l'autor. El disseny i la realització de la medalla són obra del remarcable escultor i medallista R. Ferran, de Reus.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINÀRIA

El dia 28 de maig els membres de la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics es reuniren a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans per tal de celebrar l'assemblea general ordinària, la qual va transcórrer segons l'ordre del dia previst.

A. M. B.